

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně: **V. K.**, zastoupené JUDr. Pavlem Reiserem, advokátem se sídlem Mikulášská třída 9, Plzeň, proti žalovanému: **Krajský úřad Karlovarského kraje**, se sídlem Závodní 353/88, Karlovy Vary, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 9. 2009, č. j. 17 Ca 4/2008 – 86,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 9. 2009, č. j. 17 Ca 4/2008 - 86, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojila kasační stížností proti rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“) ze dne 29. 9. 2009, č. j. 17 Ca 4/2008 - 86 (dále jen „napadený rozsudek“), kterým krajský soud zamítl její žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 11. 2007, č. j. 1623/SZ/07 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání stěžovatelky proti usnesení Magistrátu města Karlovy Vary, odboru zdravotnictví a sociálních věcí, ze dne 3. 10. 2007 (správně 2. 10. 2007), č. j. 31011/OZSV/07, kterým bylo zastaveno řízení ve věci žádosti o přiznání příspěvku na péči z toho důvodu, že stěžovatelka pobírá slovenský důchod a kompetentním státem pro vyplácení obdobné dávky je Slovenská republika.

Žaloba proti napadenému rozhodnutí byla nejprve krajským soudem odmítnuta usnesením ze dne 21. 3. 2008, č. j. 17 Ca 4/2008 – 26, z důvodu opožděnosti, neboť ve lhůtě pro podání žaloby stěžovatelka neuvedla žádný žalobní bod, který by krajský soud mohl přezkoumat. Ke kasační stížnosti stěžovatelky však bylo toto usnesení krajského soudu zrušeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2009, č. j. 4 Ads 94/2008 - 122 (dále jen „prvotní rozsudek“). Důvodem ke zrušení napadeného usnesení bylo odlišné posouzení skutkových otázek případu týkajících se opožděnosti žaloby a správnosti jejího odmítnutí, přičemž Nejvyšší správní soud zavázal krajský soud k meritornímu posouzení žaloby

včetně žalobních bodů uvedených stěžovatelkou v doplnění žaloby ze dne 4. 3. 2008, které již podle názoru krajského soudu nebyly doplněny v souladu s ustanovením § 71 odst. 2 s. ř. s. ve lhůtě pro podání žaloby.

Po zrušení usnesení krajského soudu ze dne 21. 3. 2008, č. j. 17 Ca 4/2008 – 26 pokračoval tento soud v řízení a vyžádal si správní spis žalovaného i s jeho vyjádřením. Poté vyzval dne 5. 6. 2009 stěžovatelku k podání repliky a poučil ji o možnosti podat námitku podjatosti. V této výzvě krajský soud stěžovatelku upozornil, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného není zastoupena, neboť usnesením krajského soudu ze dne 6. 5. 2008, č. j. 17 Ca 4/2008 – 41 jí byl ustanoven zástupce toliko pro řízení o kasační stížnosti proti usnesení o odmítnutí žaloby. Dle příložených doručenek byla tato výzva zaslána pouze stěžovatelce osobně, nikoliv jejímu zástupci.

V napadeném rozsudku krajský soud obsáhle zrekapituloval celý průběh předcházejícího řízení, obsah správního spisu a vyjádření žalovaného. Vyložil ustanovení § 71 odst. 1 s. ř. s., podle něhož musí žaloba obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Dále citoval ustanovení § 71 odst. 2 a § 72 odst. 1 s. ř. s. a uvedl, že sice byl vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v citovaném rozsudku, ale postupoval v souladu s uvedenými ustanoveními s. ř. s. a dospěl opětovně k závěru, že v žalobě nebyl uveden žádný žalobní bod a krajskému soudu tak nebylo známo, z jakého důvodu stěžovatelka napadla rozhodnutí žalovaného. Stěžovatelka byla poučena o tom, že může rozšířit žalobu o další žalobní body jen ve lhůtě do dvou měsíců poté, kdy jí bylo doručeno písemné vyhotovení napadeného rozhodnutí. Tato lhůta jí však marně uplynula, neboť doplnění žaloby ze dne 4. 3. 2008 bylo předáno poslední den lhůty stanovené krajským soudem Okresnímu soudu v Karlových Varech, ačkoliv podle tvrzení krajského soudu v té době již byla v provozu jeho podatelna v objektu Okresního soudu v Karlových Varech. Bylo tak věcí stěžovatelky, že podala podání u nepřislušného soudu, ačkoliv byla úplně a důsledně poučena o tom, kde ho má podat. Předmětné doplnění žaloby pak bylo podáno až po datu 28. 1. 2008, tedy po uplynutí dvouměsíční lhůty k podání žaloby. Dále krajský soud polemizoval se skutkovými i právními závěry prvotního rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci a uvedl, že to byl Nejvyšší správní soud, kdo v žalobkyni vyvolal neoprávněné očekávání, že její žaloba bude věcně přezkoumána. Z toho krajský soud dovodil, že v žalobě nebyl ani jeden včas uplatněný žalobní bod, neboť stěžovatelka nezpochybnila ani výrok napadeného rozhodnutí žalovaného a k obsahu doplnění žaloby nebylo možno přihlídnout. Z těchto důvodů krajský soud žalobu zamítl, protože ji neshledal důvodnou pro absenci jakéhokoliv žalobního bodu.

Dle příložených doručenek na č.l. 93 byl stejnopis napadeného rozsudku zaslán jak stěžovatelce osobně, již byl doručen dne 30. 10. 2009, tak i jejímu zástupci JUDr. Pavlu Reiserovi, jemuž byl doručen dne 5. 11. 2009.

Proti napadenému rozsudku podal ustanovený zástupce stěžovatelky kasační stížnost zaslou elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem doručenu krajskému soudu dne 12. 11. 2009, v níž uvedl, že napadený rozsudek trpí natolik zásadními vadami, pro něž je zapotřebí jej zrušit. Krajský soud nerespektoval názor Nejvyššího správního soudu uvedený v prvotním rozsudku, kterým byl krajský soud zavázán k jednoznačnému postupu ve věci. Krajský soud se místo toho pustil do polemiky s Nejvyšším správním soudem a meritem věci se vůbec nezabýval. Proto advokát stěžovatelky navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení.

Kasační stížnost proti napadenému rozsudku podala i sama stěžovatelka, a to pouze v blanketní podobě, přičemž zároveň požádala o ustanovení právního zástupce, a to nejlépe JUDr. Pavla Reisera, který stěžovatelku zastupoval v předchozím řízení o kasační stížnosti. Tato kasační stížnost byla podána k poštovní přepravě dne 16. 11. 2009.

Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti nebylo podáno.

Krajský soud postupoval tak, že nejprve vyzval dne 26. 11. 2009 zástupce stěžovatelky JUDr. Pavla Reisera k doplnění plné moci opravňující ho k zastupování stěžovatelky v řízení o předmětné kasační stížnosti ve lhůtě tří dnů. Na tuto výzvu advokát ve stanovené lhůtě odpověděl přípisem, v němž uvedl, že se původně domníval, že ustanovení jeho osoby jako zástupce stěžovatelky trvá po celé řízení až do pravomocného skončení. Vzhledem k tomu, že si žalobkyně podala dne 18. 11. 2009 vlastní kasační stížnost, požádal krajský soud, aby k jeho podání ze dne 12. 11. 2009 nebylo přihlíženo. Dále uvedl, že plnou moc mu stěžovatelka neudělila.

Krajský soud usnesením ze dne 8. 1. 2010, č. j. 17 Ca 4/2008 – 113, zamítl žádost stěžovatelky o ustanovení zástupce. V odůvodnění uvedl, že v případě, že návrh (v tomto případě kasační stížnost) nemůže být zjevně úspěšný, soud žádost o ustanovení zástupce zamítne, aniž by se zabýval otázkou, zda účastník splňuje podmínky pro ustanovení zástupce v souladu s ustanovením § 35 odst. 8 s. ř. s. V dané věci podle názoru krajského soudu nemohla být kasační stížnost pro svoji opožděnost zjevně úspěšná. Krajský soud vycházel z toho, že lhůta k podání kasační stížnosti počala běžet okamžikem doručení napadeného rozsudku stěžovatelce, tedy v pátek dne 30. 10. 2009. Dvoutýdenní lhůta pro podání kasační stížnosti tedy uplynula v pátek dne 13. 11. 2009. Jak vyplývá z údajů na obálce, v níž byla kasační stížnost krajskému soudu zaslána, byla kasační stížnost podána k poštovní přepravě až dne 16. 11. 2009, tedy po uplynutí lhůty k jejímu podání. Jelikož byla kasační stížnost stěžovatelky podána opožděně a zmeškání lhůty k jejímu podání není možno prominout, krajský soud uvedl, že Nejvyšší správní soud ji odmítne. Takový návrh zjevně nemůže být úspěšný, a proto krajský soud zamítl žádost o ustanovení zástupce.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

Předně Nejvyšší správní soud uvádí, že nesdílí pohled krajského soudu vyjádřený v předkládací zprávě i usnesení ze dne 8. 1. 2010, č. j. 17 Ca 4/2008 – 113, jímž krajský soud zamítl žádost stěžovatelky o ustanovení zástupce z důvodu zjevné neúspěšnosti její kasační stížnosti způsobené její opožděností. Jakkoliv proti tomuto usnesení nebyla podána kasační stížnost a Nejvyšší správní soud tedy není oprávněn přezkoumávat jeho správnost, je povinen si pro účely řízení o předmětné kasační stížnosti učinit úsudek o včasnosti kasační stížnosti a splnění dalších procesních podmínek řízení (otázka zastoupení).

Jak Nejvyšší správní soud zjistil ze spisu krajského soudu, stěžovatelce byl ustanoven v řízení o předchozí kasační stížnosti podané proti usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby zástupcem advokát JUDr. Pavel Reiser. Po zrušení tohoto usnesení prvotním rozsudkem Nejvyššího správního soudu krajský soud pokračoval v řízení, přičemž výslovně stěžovatelce sdělil ve výzvě ze dne 5. 6. 2009, že již nadále není v řízení zastoupena advokátem JUDr. Pavlem Reiserem. Přesto však napadený rozsudek doručil nejen stěžovatelce osobně, ale i ustanovenému zástupci, a to zřejmě proto, že výrokem III. přiznal ustanovenému zástupci odměnu za zastupování v řízení o prvotní kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí,

že problémem trvání zastoupení ve fázi řízení o žalobě probíhající po zrušení rozhodnutí krajského soudu se ve své judikatuře již zabýval a dospěl k závěru, že advokát zastupující žalobce na základě plné moci pro řízení o kasační stížnosti je oprávněn k zastupování v řízení o žalobě podle soudního řádu správního před krajským soudem i poté, kdy původní rozhodnutí krajského soudu bylo ke kasační stížnosti zrušeno (viz k tomu usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2008, č. j. 8 Azs 16/2007 - 158, přístupné na www.nssoud.cz). K témuž závěru Nejvyšší správní soud dospěl i pro situaci, kdy je advokát žalobci ustanoven soudem pro řízení o kasační stížnosti, v němž bylo původní rozhodnutí krajského soudu zrušeno (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2010, č. j. 4 Azs 6/2010 - 42, přístupný na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud podotýká, že tyto právní závěry je třeba uplatnit v plném rozsahu i v posuzované věci. I zde byl advokát JUDr. Pavel Reiser ustanoven stěžovatelce pro řízení o kasační stížnosti proti původnímu rozhodnutí krajského soudu o žalobě (tzn. usnesení o odmítnutí ze dne 21. 3. 2008, č. j. 17 Ca 4/2008 – 26), a proto její zastoupení trvalo v souladu s uvedeným právním názorem Nejvyššího správního soudu i v dalším řízení o žalobě po zrušení citovaného usnesení krajského soudu. Z toho vyplývají pro další posouzení věci další právní konsekvence stran doručení napadeného rozsudku i podání kasační stížnosti.

Především je třeba konstatovat, že pokud krajský soud doručil napadený rozsudek ustanovenému zástupci stěžovatelky, postupoval v souladu s ustanovením § 42 odst. 2 s. ř. s. Totéž však nelze říci o doručení napadeného rozsudku stěžovatelce osobně, neboť se zde nejedná o případ, kdy by stěžovatelka měla něco po doručení napadeného rozsudku v řízení osobně vykonat. Právní moc výroků I. a II. napadeného rozsudku tedy nenastala 30. 10. 2009, jak je uvedeno na doložce právní moci na originálu napadeného rozsudku založeného ve spise, nýbrž až ve čtvrtek dne 5. 11. 2009. Od následujícího dne po tomto datu také běžela stěžovatelce lhůta k podání kasační stížnosti, která uběhla ve čtvrtek dne 19. 11. 2009. Na doručení napadeného rozsudku do vlastních rukou stěžovatelky je třeba nahlížet jako na neúčinné a nezpůsobující žádné právní následky (viz k tomu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2003, č. j. 7 As 8/2003 - 41; obdobný názor zastává i civilní judikatura, srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 10. 2001, sp. zn. 21 Cdo 2277/2001). Ustanovený zástupce stěžovatelky proto postupoval správně a v jejím zájmu, pokud podal kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (kasační stížnost byla doručena krajskému soudu cestou elektronické podatelny dne 12. 11. 2009 a byla tedy podána včas). Následně podanou kasační stížnost stěžovatelky tedy krajský soud nemusel posuzovat z hlediska včasnosti, neboť se mohlo jednat pouze o doplnění již podané kasační stížnosti ze dne 12. 11. 2009. Jelikož je však toto podání v podstatě blanketní a neobsahuje žádnou konkretizaci kasačních námitek, nepřináší argumentačně k podané kasační stížnosti nic nového. Vzhledem k tomu, že kasační stížnost ustanoveného zástupce obsahovala konkretizaci kasačních námitek ve vztahu k napadenému rozsudku, měla stěžovatelčina kasační stížnost všechny náležitosti potřebné pro to, aby na základě ní bylo možno napadený rozsudek přezkoumat.

Před samotným meritorním posouzením kasační stížnosti Nejvyšší správní soud musel posoudit podmínku zastoupení stěžovatelky pro toto řízení. Této otázce se věnoval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 24. 7. 2007, č. j. 1 Afs 120/2006 - 117, publikováno pod č. 1460/2008 Sb. NSS, v němž dospěl k závěru, že *ustanoví-li ve správním soudnictví v řízení o žalobě krajský soud účastníku řízení zástupcem advokáta (§ 35 odst. 8 s. ř. s.), je takto ustanovený advokát oprávněn zastupovat účastníka řízení také v řízení o kasační stížnosti a v zastoupení účastníka řízení také kasační stížnost podat*. V odůvodnění tohoto usnesení se Nejvyšší správní soud přiklonil s ohledem na potřeby soudně správního procesu k širšímu pojetí právního pojmu „řízení“,

vycházejícímu z toho, že řízení se nevede o „podání“ (žalobě, kasační stížnosti, návrhu, *ergo* procesním úkonu), ale o „soudní věci“, přičemž „věc“ je táz v řízení na prvním, druhém, příp. i třetím stupni. Tento názor Nejvyšší správní soud zastává i ve své další judikatuře (srov. např. rozsudek ze dne 6. 1. 2010, č. j. 3 Ads 78/2009 – 173. V rozsudku ze dne 22. 4. 2010, č. j. 4 Azs 6/2010 - 42 (všechna rozhodnutí přístupná na www.nssoud.cz) posuzoval skutkovou situaci obdobnou nyní posuzované věci (tzn. advokát byl ustanoven soudem v předchozím řízení o kasační stížnosti a byla vznesena otázka trvání zastoupení v řízení o další kasační stížnosti ve věci) a dovedl, že ustanovený zástupce v dřívějším řízení o kasační stížnosti je oprávněn zastupovat nejen v dalším pokračování žalobního řízení, ale i v navazujícím řízení o další kasační stížnosti v téže věci. Těmito právními závěry je Nejvyšší správní soud vázán i v nyní posuzované věci. Jelikož advokát JUDr. Pavel Reiser zastupoval stěžovatelku v řízení o kasační stížnosti proti usnesení o odmítnutí žaloby, poté – jak Nejvyšší správní soud výše dovedl – ji i nadále zastupoval v žalobním řízení na základě jednoho a téhož ustanovení soudem, pak plně v souladu se závěry citovaného usnesení rozšířeného senátu platí, že byl zástupcem stěžovatelky jak pro podání nyní posuzované kasační stížnosti, tak i pro celé řízení o kasační stížnosti jako takové. Krajský soud tedy ustanoveného zástupce stěžovatelky i stěžovatelku samotnou nesprávně poučil, že vztah zastoupení mezi nimi již netrvá, v důsledku čehož ustanovený advokát požádal krajský soud o to, aby k jeho kasační stížnosti nepřihlížel. Vzhledem k tomu, že ustanovený advokát vycházel z nesprávného poučení krajského soudu, není třeba k jeho podání ze dne 2. 12. 2009 přihlížet, neboť se zřetelem ke všem okolnostem nevyjadřuje vůli stěžovatelky, za niž ustanovený zástupce v té době jednal.

Nejvyšší správní soud tedy má za to, že jsou splněny veškeré procesní podmínky pro meritorní přezkum předmětné kasační stížnosti ze dne 12. 11. 2009. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost **je důvodná**.

Stěžovatelka opřela svou kasační stížnost o jedinou zásadní námitku, a to tvrzení, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v prvotním rozsudku ve věci ze dne 27. 2. 2009, č. j. 4 Ads 94/2008 - 126. Nejvyšší správní soud se s touto námitkou proti napadenému rozsudku plně ztotožňuje a dále dodává: *Krajský soud byl citovaným prvotním rozsudkem zavázán k tomu, aby se zabýval „stěžovatelčím doplněním žaloby ze dne 4. 3. 2008 včas podaným ke krajskému soudu prostřednictvím Okresního soudu v Karlových Varech. Ve světle žalobních bodů uvedených v tomto doplnění krajský soud meritorně přezkoumá napadené rozhodnutí žalované, jímž bylo rozhodnuto o zastavení řízení ve věci její žádosti o přiznání příspěvku na péči.“* To však krajský soud v dalším řízení neprovedl, naopak zamítl žalobu bez jednání, aniž by se meritorně zabýval podstatou posuzované věci (tj. otázkou, zda stěžovatelce svědčí nárok na příspěvek na péči vůči kompetentním institucím ČR dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů). Rozhodovacími důvody pro zamítnutí žaloby se krajskému soudu staly v podstatě tytéž argumenty, o něž v předchozím řízení opřel své původní usnesení, jímž žalobu odmítl. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.), neboť jeho odůvodnění se vůbec nevztahuje k výroku č. I napadeného rozsudku (tj. zamítnutí žaloby), nýbrž opětovně odůvodňuje předchozí odmítnutí žaloby (viz k tomu obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73 a dále také rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, přístupné na www.nssoud.cz). Důvod pro zrušení dále představuje také nezákonný procesní postup krajského soudu spočívající v naprosto zjevném nerespektování závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu vysloveného v jeho prvotním rozsudku ve věci (§ 110 odst. 3 s. ř. s., viz k tomu obdobně rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 1. 2009, č. j. 4 Ads 19/2008 - 126, všechny přístupné na www.nssoud.cz).

Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc k dalšímu řízení krajskému soudu. Krajský soud bude v tomto řízení povinen řídit se závazným právním názorem vysloveným v prvotním rozsudku Nejvyššího správního soudu v této věci a věcně posoudit žalobu včetně stěžovatelkou doplněných žalobních bodů v podání ze dne 4. 3. 2008. Dále krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti a odměně ustanoveného zástupce advokáta JUDr. Pavla Reisera za úkony právní služby učiněné v tomto řízení (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. srpna 2010

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu